

займатиме п'яте місце серед національних парків України. Найбільше цих видів зустрічаються у складі лісових фітоценозів і поширені переважно в лісах Хотинської височини. Чотирнадцять із них є унікальними і віднесені до Червоної книги України. По сьогоднішній день природним довкіллям обох районів опікується Хотинський держлісгосп.

Досліджувана територія має значний рекреаційний потенціал. На даний час зони відпочинку в с. Гринячка (літні будиночки бази відпочинку) та в с. Рухотин (літній табір молоді) практично не використовуються. Частина в аварійному стані. Дністровські стінки біля сіл Рашків та Гордівці, скелі біля сіл Нагоряни та Комарів придатні для скелелазіння. Ландшафти західних схилів Хотинської височини та Грушівецького мандру придатні для здійснення польотів на дельта- і парапланах. Для проведення полювання на території проєктованого національного природного парку є наявні мисливські бази, що потребують реконструкції.

Висновок. Проведена оцінка біологічного різноманіття та рекреаційної цінності території свідчить, що для повного розкриття рекреаційного потенціалу та збереження і відновлення рідкісних видів рослинного і тваринного світу, потрібно об'єднувати окремі території та об'єкти природно-заповідного фонду в НПП "Хотинський".

Література.

1. Заповідна справа в Україні: Навчальний посібник. /За загальною редакцією М.Д. Гродзинського, М.П. Стеценка. – К.: 2003. – 306с.
2. Шмандій В.М., Солошич І.О. Управління природоохоронною діяльністю: Навч. посібник. – Київ: Центр навчальної літератури, 2004. – 296 с.
3. Гаврилянчик Р.Ю. Екологічний моніторинг перспективних територій для включення в заповідну зону майбутнього Хотинського національного природного парку / Р.Ю.Гаврилянчик, А.В. Степась // Вісник Полтавської державної аграрної академії. – Полтава, 2008. – № 4. С. 90-92.

ЕКОЛОГІЧНИЙ АНАЛІЗ ПИЛОВИХ ВИКИДІВ ВАТ “ЯРМОЛИНЕЦЬКЕ ХЛІБОПРИЙМАЛЬНЕ ПІДПРИЄМСТВО”

І.В. Гевал, студентка
Науковий керівник – к.с-г.н., доцент А.В. Степась
Кафедра екології та охорони довкілля

Вступ. Атмосфера - складова біосфери. Особливості будови та функції атмосфери мають важливе значення для пізнання взаємодії та впливу на довкілля, живу і неживу природу. Стан атмосферного повітря та повітряного середовища залежить від процесів, що відбуваються як в космосі так і на нашій планеті.

При забрудненні атмосфери – потраплянні в неї речовин будь-якого походження, які не властиві природному складу атмосфери, або знаходяться в

концентраціях, що значно відрізняються від їх природного вмісту в атмосфері, проходить шкідливий вплив на живі організми, що пригнічує їх життєдіяльність. Забруднення повітря приводить до формування забруднених опадів - мінералізованих, кислотних дощів.

Огляд літератури. Україна – одна з найбільших за територією, чи країн Європи, член-засновник Організації Об'єднаних Націй, член багатьох інших міжнародних організацій. Сьогодні наша країна переживає глибоку екологічну кризу й належить щодо цього до найнеблагополучніших країн Європи. Це наслідок надзвичайно високого рівня концентрації промислових і сільськогосподарських комплексів, екологічно не обґрунтованої хижацько-колонізаторської політики урядових структур колишніх СРСР і УРСР, а також найбільшої в світі техногенної аварії на Чорнобильській АЕС.

Успадкована нашою країною від колишнього СРСР спотворена структура промисловості, з переважанням брудних металургійних, хімічних і гірничорудних підприємств зумовила поганий стан повітряного середовища в Україні.[1,2] Основною жертвою забруднення атмосфери є людина. Збільшення задимленості повітря приводить до погіршення мікроклімату, зменшення прозорості атмосфери, а значить, і освітлення, ультрафіолетової радіації, збільшення числа днів з туманом [3].

Формування цілей. Пил, при потраплянні в атмосферне повітря негативно впливає на навколишнє середовище та здоров'я людей. Запобігання забрудненню атмосфери твердими домішками може бути досягнуто вдосконаленням технології виробничих процесів або очисткою промислових викидів. ВАТ «Ярмолинецьке ХПП» своєю роботою (прийомом, пересипкою, сушкою, очисткою) здійснює великий вплив на атмосферне повітря, викидаючи при цьому певну кількість забруднювальних речовин, а особливо пилу зернового.

Метою даної роботи є розглянути структуру викидів і їх вплив на навколишнє середовище (прилеглий ландшафт) та зменшення забруднення атмосферного повітря існуючими джерелами викидів ВАТ «Ярмолинецького ХПП»

Результати досліджень. Кількісні показники викидів забруднюючих речовин в атмосферу були визначені інструментальними замірами та розрахунковим шляхом. Викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря визначені за допомогою балансових розрахунків по кількості та якості використовуваного палива, інструментальними замірами за допомогою електроаспіратора. Валові викиди визначені розрахунковим методом. Розрахунок концентрації забруднюючих речовин, які містяться у викидах підприємства, виконується у відповідності до ОНД-86 на ПЕОМ за програмою «ЕОЛ» версія 125, погодженою з Мінекобезпеки України.

Передусім слід зазначити, що Основними забруднювальними речовинами, які викидає ВАТ «Ярмолинецьке ХПП» є пил зерновий, двооксид азоту, оксид вуглецю, ангідрид сірчистий, сажа. Потужність викиду пилу зернового становить 6,46305 т/рік, двооксиду азоту - 0,713 т/рік, оксиду вуглецю - 0,683 т/рік, ангідриду сірчистого - 0,121 т/рік, сажі - 0,093 т/рік, вуглеводні

граничні - 0,181т/рік.

В середньому за 2006-2007 роки дозволені обсяги викидів забруднювальних речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами не перевищувались (табл. 1). Всього налічується 270 джерел викидів. Кожне з них викидає найбільшу кількість пилу зернового.

Таблиця 1

Середні обсяги пилового забруднення атмосферного повітря ВАТ
“Ярмолинецького ХПП” за 2006-2007 роки

№ п.п	Назва речовини	Середні обсяги викидів	ГДВ
1	Діоксид азоту	3,07	3,07
2	Сажа	1,15	1
3	Ангідрид сірчистий	1,105	1,12
4	Оксид вуглецю	5,74	5,73
5	Вуглеводні граничні	1,66	1,67
6	Пил	50	43,04

Аналізуючи вище показане слід зазначити, що по сумарному значення викиду від усіх джерел підприємства до ГДК, найбільше викидається пилу зернового. З таблиці видно, що у досліджувані роки обсяг викиду пилу зернового перевищував гранично допустимі викиди на 6,96 т/рік.

Згідно проведеного розрахунку розміру санітарно-захисної зони встановлено, що в межах визначеної санітарно-захисної зони присутні, в південно-східній частині, приватні житлові забудови.

Висновок. Встановлено що, що значна частина викидів знаходиться в межах ГДК, тому більшу увагу необхідно звернути на викиди пилу зернового. Як наслідок, потрібно проводити організаційно-захисні заходи щодо зменшення впливу шкідливих речовин на здоров'я людей. До цих заходів можна віднести озеленення території та ведення суворого контролю за тим, щоб концентрації шкідливих речовин не перевищували ГДК.

Література.

1. Білявський Г.О. та ін. Основи екології. Підручник / Г.О.Білявський, Р.С.Фурдуй, І.Ю.Костіков. - 3-тє вид. - К. : Либідь, 2006. - 408 с.
2. Белова С.В. “Охорона навколишнього середовища” - М. : Вища школа, 1991. - 319 с.
3. Технології утилізації відходів : методичний посібник / Р.Ю. Гаврилянчик, Д.П. Плахтій. Кам'янець-Подільський : ПДАТУ, 2008. – 48 с.
4. Моніторинг атмосферного повітря : методичний посібник / Т.В. Вороніна, Р.Ю. Гаврилянчик, Б.А. Шелудченко, О.М.Бахмат, А.В. Степась, В.В. Лапчинський, Д.П. Плахтій, Кам'янець-Подільський, 2008. – 14 с.